

З любов'ю до життя

Кохання — дар, що звеличує та підносить до небес. Це почуття здатне штовхнути на божевільні вчинки, воно то солодке, як мед, то з полиновим присмаком. Чимось схоже на саме життя — багатогранне, безцінне та неповторне. Ці споконвічні чуття увиразнюють пульс кожного з нас.

«Квіти кохання», «Життя багатогранне» та «Перехрестя епох» — три частини збірки, наче три кити нашого життя. У цій книжці є все: герої, котрі здаються близькими й таким схожими на нас самих; вчинки, що змінюють майбутнє цілих поколінь; кохання, яке здатне залікувати найглибші рани та повернути до життя.

Світлана Талан

*З любов'ю
до життя*

**Золота письменниця
України**

Світлана Талан

*З любов'ю
до життя*

ЗБІРКА

ХАРКІВ **КЛУБ** СІМЕЙНОГО
2020 **ДОЗВІЛЯ**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2020

ISBN 978-617-12-7971-1 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Електронна версія створена за виданням:

Талан С.

T16 З любов'ю до життя : збірка / Світлана Талан. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 240 с.
ISBN 978-617-12-7682-6

Кохання — дар, що звеличує та підносить до небес. Це почуття здатне штовхнути на божевільні вчинки, воно то солодке, як мед, то з полиновим присмаком. Чимось схоже на саме життя — багатогранне, безцінне та неповторне. Ці споконвічні чуття увиразнюють пульс кожного з нас.

«Квіти кохання», «Життя багатогранне» та «Перехрестя епох» — три частини збірки, наче три кити нашого життя. У цій книжці є все: герої, котрі здаються близькими й таким схожими на нас самих; вчинки, що змінюють майбутнє цілих поколінь; кохання, яке здатне залікувати найглибші рани та повернути до життя.

УДК 821.161.2

© Талан С. О., 2020

© Depositphotos.com / Vadymvdrobot, dusanpetkovic, обкладинка, 2020

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2020

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

Головний редактор С. І. Мозгова
Відповідальний за випуск О. В. Приходченко
Редактор Л. М. Шуст

Художній редактор А. О. Попова
Технічний редактор В. Г. Євлахов
Коректор Т. І. Невєрова

Частина перша

КВІТИ КОХАННЯ

Та хіба любов має щось спільне з розумом?

Йоганн Вольфганг Гете

Повернення

Вадим їхав рівною, як стріла, швидкісною трасою. Він повертався додому після року відсутності. З кожним кілометром, який наближав до рідного міста, чоловік хвилювався все більше. Не вірилося, що за кілька годин знову побачить обличчя рідних людей, зможе обійняти їх і запитати, як ті жили рік без нього. Зараз уже сумнівався, що його рішення рік тому було правильним, але справу зроблено і назад уже нічого не повернеш.

Дорогу не переповнювали автівки — було дуже рано, небо ледь почало сіріти, тож Вадим міг спокійно їхати і, щоб дорога видалася не такою довгою, згадував події річної давнини. У місті з двохсоттисячним населенням він першим відкрив приватну клініку. Для цього довелося взяти чималий кредит, який за кілька років Вадим зміг повернути банку і вже отримував непоганий прибуток. Лікар працював не покладаючи рук вдень і вночі, бо таких нейрохірургів, як він, можна було перелічити на пальцях. На операції до відомого ескулапа з'їжджалися клієнти з усіх куточків країни, і Вадим оперував, отримував з того прибуток і зовсім мало приділяв уваги дружині Оксані. З нею він прожив десять років, до цього мав шлюб, але перша дружина швидко пішла з життя — її забрала онкологія. Дітей

подружжя нажити не встигло, а ось Оксана... Вона не поспішала порадувати чоловіка первістком, хоча він дуже хотів мати дитину.

— Ще встигнемо, — говорила щоразу Оксана, коли мова заходила про дітей. — Ось станемо на ноги, переїдемо до столиці, буде у нас гарний приватний будинок, і тоді...

— Оксанко, так можна все життя чекати, — не погоджувався Вадим. — Мені вже сорок п'ять, тобі трохи менше, у наших знайомих дорослі діти.

— Ми їх наздоженемо, — усміхалась Оксана. — У нас усе попереду!

— Хочеш мене зробити батьком у віці дідуся, коли вже буде за п'ятдесят?

— Ти маєш набагато молодший вигляд! — Оксана знову подарувала йому чарівну усмішку.

Такі розмови завжди закінчувались однаково: жінка не мала наміру народжувати дитину. У Вадима опускалися руки, але наступного дня на нього чекали хворі, які дивилися на нього сповненими болем і надією очима, і він ішов в операційну. Робота його відволікала він сумних думок і була порятунком від хандри. Чоловік не надто вірив в обіцянку Оксани народити дитину після переїзду в столицю, але така перспектива його все ж заспокоювала.

Потім поповзли чутки про те, що Оксану часто бачать разом із Вадимовим другом і колегою Максимом. Він поговорив з дружиною, але та запевнила, що то все людська заздрість. У Вадима майнула думка найняти приватного детектива, щоб простежив за жінкою, але, добре поміркувавши, він вирішив, що не можна жити без довіри в родині, а слідкування за своєю половинкою — не що інше, як приниження для них обох. Він став уважніше придивлятися до стосунків Оксани з Максимом і помітив, як вони переглядаються між собою, часто кудись їдуть автівкою разом нібито у справах. Одного разу Вадим повернувся ввечері додому й не застав дружини. Телефонем Оксана повідомила, що заночує в подруги.

— Раніше ти ніколи так не робила, — зауважив він, коли дружина повернулася зранку додому.

— Раніше ти частіше бував удома і ми могли кудись сходити. Тепер ти завжди на роботі, — відповіла вона. — Що я маю вдома робити? Вити вовком у цих стінах?

— Я не проти того, щоб ти спілкувалася з подружками, — сказав Вадим. — Але що можна робити до самого ранку?

— Мити вам, чоловікам, кісточки, — посміхнулась жінка і попросила його не бути таким занудою.

Останнім часом Оксана почала часто ночувати в подруг, що зробило стосунки подружжя дещо напруженими. До того ж Вадим і сам згрішив — зрадив своїй дружині. Це сталося один раз за все їхнє подружнє життя, коли він був на нічному чергуванні з медсестрою Маринкою. Молода дівчина закохалась у нього по самі вуха, але чоловік тримав субординацію, ніколи не переходив межі дозволеності, а тієї ночі ніби лихий поплутав. Вадим був схвильований тим, що Оксана знову пішла на ніч з дому саме тоді, коли в Максима був вихідний, — а поруч була вона, ніжна, мила, свіжа, як вранішня квітка, з великими синіми очима. Марина так захоплено дивилася на нього, що не втримався, поцілував у щічку — і вже не міг себе контролювати. Наступного ранку йому соромно було дивитися дівчині в очі, тож вирішив, що скаже їй, наче то випадкова його слабкість, про яку не варто згадувати. «Я це зроблю, але не зараз», — вирішив.

Підбивши підсумки своєї титанічної праці, Вадим дійшов висновку, що настав час розширити бізнес. Йому зателефонував знайомий і повідомив, що в їхньому місті, у самому центрі, терміново продається приміщення, яке б ідеально підходило для розташування медичного закладу. Розглянувши світлини, надіслані другом, Вадим зрозумів, що це його щасливий квиток. Переїжджати до столиці, де величезна конкуренція й багато метушні, він ніколи не хотів. Про такий переїзд мріяла його дружина, а самого Вадима задовольняв великий обласний центр, тим паче, що приміщення, яке було виставлене на продаж за помірну ціну, його влаштовувало. Про нові перспективи Вадим розповів дружині.

— Вадику! Та ти при своєму розумі?! Міняти шило на мило? Лише в столиці у нас є шанси! — кричала вона, навіть нене уточнивши деталей Вадимової пропозиції. — Ми стільки років мріяли про переїзд!

Марно Вадим намагався довести, що в обласному центрі можна заробляти більше і жити спокійніше. Оксана істерила, ревіла і врешті-решт побігла до подруги. Удома Вадим залишатися на самоті не

захотів, поїхав до Сергія Івановича, місцевого патологоанатома і надійного друга. Знаючи, що товариш полюбляє хороший коньяк, Вадим прихопив із собою таку пляшечку.

Сергій Іванович був на робочому місці.

— Заходь, Вадику! — зрадів чоловік. — Я тут якраз зібрався зробити розтин погорільцю.

— Що з ним трапилося? — Вадим мимохідь глянув на обгорілий ущент труп.

— Їхав на автівці один п'янений чоловік і злетів у прірву, — пояснив товариш. — Забув, сердешний, що не птах і літати не вміє. Сам винен, що сів за кермо нетверезим, а ось його пасажира шкода. Не знав той, що сідає у машину до свого вбивці. До речі, хто він — не відомо. Оце мав закінчити з водієм і писати папери на пасажира, щоб шукали, хто то і звідки. Та що це я розпатякався? Тобі ж зовсім не цікаві мої пацієнти! — усміхнувся Сергій Іванович. — Ходімо в кабінет, розкажеш, що привело тебе до старого сивого потрошителя.

Друзі хильнули по чарчині, і Вадим розповів усе: і про небажання дружини народити дитину, і про підозру щодо її стосунків із Максимом, і про ніч, проведену з медсестрою, і про бажання відкрити новий сучасний медзаклад в іншому місці.

— Якось усе це навалилось одразу, що й руки опустилися! — зізнався Вадим. — Так хочеться все покинути, зникнути кудись хоча б на рік!

— Слушна ідея! — Сергій Іванович підняв угору вказівний палець.

— Зникнути? Я ж не невидимка!

— Я можу таким тебе зробити!

— Як саме? — розсміявся Вадим.

— Я не жартую! — сказав чоловік.

Саме Сергій Іванович підтримав ідею зникнути. Він запропонував таємно виїхати з міста, придбати приміщення, а патологоанатом видасть невпізнаний труп за тіло Вадима.

— Будеш рік займатися клінікою, а тут усі вважатимуть, що ти загинув, — сказав Сергій Іванович. — Мине рік, ти повернешся й побачиш, що час розставить усе на свої місця.

— Було б непогано, — посміхнувся Вадим. — Не потрібно переконувати Оксану, просити народити дитину, не треба перепрошувати Марину, можна всі сили спрямувати на роботу.

— От бачиш, що я вигадав!

— Але ж Оксана може легко дізнатися, що я працюю в іншому місті,
— зауважив Вадим.

— Тебе й тут треба вчити! Не можеш оформити заклад на інше ім'я?

— Наприклад, на твоє?

— Ні-ні! Мене влаштовує робота в морзі! Мої пацієнти спокійні, у них уже нічого не болить. Хіба нема довірених людей?

— Є. Лише мама, яку я не бачив уже два роки.

— Правильна думка! То що? Розробляємо план?

Друзі допили пляшку коньяку, обговорили деталі. Сергій Іванович поставив умову:

— Тільки не підведи мене! — сказав він. — Рік щоб не було від тебе ні дзвінків, ні інформації в соцмережах! Повна анонімність!

— Я не зможу навіть тобі зателефонувати й дізнатися, як тут усе?

— Саме так, бо інакше нема сенсу «помирати»!

Вадим погодився і наступного ранку, не дочекавшись повернення Оксани від подруги, виїхав з міста. Одразу рушив до матері. Його дружина так і не встигла познайомитися зі свекрухою, усе відклала на потім. З першою покійною дружиною Вадима мати мала хороші стосунки, а ось Оксана не дуже любила село: вона народилась у місті й мешканців села зневажала, називаючи їх «брудними селяками», що завжди обурювало Вадима. До своєї матері він вибирався один раз на два роки, і лише тоді, коли їхав до неї після всіх цих подій, його почала гризти совість. Вадимів батько помер, коли хлопцеві було лише тринадцять років, і жінка сама піднімала сина, ставила на ноги, навчала. Зараз, у свої сімдесят років, вона видавалася значно старшою.

Вадим залишив автівку за селом біля кладовища, сходяв на могилу до батька і ввечері пішов до рідної хати. Мати була дуже здивована, побачивши сина на порозі. За вечерею той сказав, що хоче забрати її в місто на обстеження.

— Мамо, ми маємо виїхати зараз, — наголосив чоловік.

— Тоді я не поїду! На кого покину Барсика? Мені потрібно домовитися, щоб сусідка за ним доглядала.

Вадим знав, що має забрати матір не на кілька днів, тому порадив залишити сусідці записку, що їде до санаторію, а сама нехай збирає необхідні речі, і Барсика вони заберуть із собою.

У місті Вадим купив кошик для транспортування kota, у газеті знайшов оголошення про продаж будинку в передмісті, швиденько відвіз туди матір і оформив на неї будинок. Того ж вечора сказав жінці, що у них зараз не все гаразд з дружиною і він хоче придбати приміщення під новий медичний центр та оформити його на материне ім'я.

— Правильно! — погодилася жінка. — При розлученні тобі хоча б ця клініка дістанеться.

— Дякую, мамо, за розуміння! — сказав він.

Клініку він назвав на честь матері «Лукерія», закупив нове обладнання і почав працювати. Трохи важче було з матір'ю, яка все бідкалася, що хату в селі обікрадуть і все звідти винесуть. Довелося зізнатися, що будинок у передмісті він придбав для неї. Жінці знадобилося кілька днів, щоб змиритись із переїздом.

— Я щоліта буду тебе відвозити в село, якщо захочеш, — пообіцяв він, — а зараз мені потрібна твоя допомога в клініці. Ти ж у мене колишній фельдшер? За всім я сам не встигаю приглядати, то працюватимеш на півставки, до обіду, прийматимеш продукти на кухню, замовлятимеш їх, стежитимеш, щоб було там чисто.

Жінка залюбки взялася до роботи і вже не сумувала за селом і своєю хатою.

Так минув рік, настав час повернутися до рідного міста. Вадим не знав, що на нього чекає, і поспішав швидше про все довідатися.

Із завмиранням серця він під'їхав до своєї клініки. Автівку залишив за рогом, щоб не було помітно її з вікна, сам став неподалік від входу. Довго йому чекати не довелося — з приміщення вийшла Оксана. Жінку під руку тримав Максим, але не це стало найбільшим здивуванням. Оксана була вагітна! Пара, весело щось обговорюючи, підійшла до автівки, чоловік поцілував жінку в губи й відчинив завбачливо дверцята. За мить машина від'їхала. Вадим помітив, що назву клініки змінено. Знайшовши номер у мобільнику, зателефонував у приймальне відділення й поцікавився, хто наразі власник клініки. Особливо вже не здивувався, коли почув прізвище Максима. «Тут все ясно як білий день», — подумав Вадим і набрав номер Сергія Івановича.

Він довго слухав звук виклику, доки не почув у слухавці голос Сергієвої дружини і попросив покликати Сергія Івановича.

— Не можу, — відповіла жінка. — Він помер півроку тому.

Це був несподіваний удар, і Вадим не одразу опанував себе.

— Де він похований? — запитав оговтавшись.

Купивши два букети квітів, Вадим поїхав на кладовище. Попросив цвинтарного сторожа знайти в журналі реєстрації своє прізвище.

Чоловік посидів на лавці біля могили своєї дружини, знайшов місце поховання Сергія Івановича. Знав, що в того хворе серце, але що ніколи вже не побачить його живим, ніяк не очікував.

— Час відвідати свою могилу, — сумно промовив він і простився з другом.

Його поховання було на так званому новому кладовищі, там, де вирубали сосновий ліс, звільнивши місце для нових могил. Вадим побачив потрібний сектор, залишалось знайти ряд і саму могилу. Ідучи вздовж свіжих могил, він здалеку помітив біля одного з поховань жінку з дитячим візочком. Підійшов ззаду так тихо, що та не почула його кроків. Вона стояла спиною до Вадима, тримаючи на руках немовля.

— Дивись, синочку, тут похований твій тато, — говорила вголос. — Він був добрим, красивим, найкращим! Шкода, що ти ніколи його не побачиш і він не дізнається, що ти є в нього.

Вадим одразу впізнав голос Марини. Вона стояла з дитинкою на руках біля його могили. Мороз сипнув по шкірі, коли чоловік почув, що в нього є син. Горло стиснула грудка, яка не дозволяла промовити й слова, аж поки він її не проковтнув і глухим голосом промовив:

— Його татко живий.

Марина здригнулася від несподіванки, різко повернула голову, розширила очі від побаченого, скрикнула, і її тіло обм'якло. Вадим устиг підхопити маля на руки і підтримати під лікоть Марину до того, як вона втратила свідомість.

Жінка розплющила очі, глянула на Вадима перелякано і знов опустила повіки.

— Маринко, сонечко, я живий! Усе добре!

Вона почула знайомий голос і, не розплющуючи очей, тихо промовила:

— Я померла?

— Дурненька моя дівчинко! — розчулено промовив чоловік. — Я тут, я з тобою! Я повернувся до тебе й до нашого синочка!

Марина розплющила очі, подивилася на Вадима, провела долонею по обличчю.

— Я знала! Знала, що ти живий! — промовила вона.

Вадим ніжно витер сльозинки, які котилися по її милому обличчю.

— Як ти могла знати, Маринко?

— Відчувала! Закохане серце не підводить!

— Вставай, люба, покажи нашу крихітку! — попросив чоловік.

Марина підвелася, взяла на руки сина.

— Ми так чекали на тебе! — промовила вона. — Нас звати Вадимчиком.

— Як тата?

— Так!

— Дякую, люба! — сказав розчулено Вадим і поцілував жінку в губи. — Давай мені синочка, нам час їхати додому.

— Куди?

— З цього міста до мене. Нам тут нема чого робити!

— З тобою хоч на край світу! — усміхнулась жінка.

— Дякую тобі! — сказав Вадим. — Вибач, що стільки років був сліпим.

— Пусте! Люди — найбільші сліпці, — промовила Марина, і її лице осяяла усмішка щасливої жінки.

2019 р.

Голубки

Галина дістала із сумочки книгу, зручно всілася на дивані й схилила голову. Бабуся подивилася на онуку, тяжко зітхнула.

«Знову поринула у світ кохання, яке буває лише на сторінках книг, — подумала жінка. — Дівчині вже дев'ятнадцять стукнуло, а в неї й досі нема хлопця. Та й звідки йому взятися, коли повертається з роботи й

сидить удома? Її подружки вже заміжні, дехто встиг і дитину народити, а які ще не вискочили заміж, то зустрічаються з хлопцями».

Галина й насправді була дівчиною скромною, тихою, не з тих, які люблять гучні компанії, вечірки та розваги в нічних клубах. Скільки разів її намагалася витягнути з дому шкільна подружка Олеся — усе марно. Одного разу Галина все-таки пристала на пропозицію подруги й пішла з нею до нічного клубу. Гучна музика, алкоголь, поцілунки на очах у сторонніх, нахабність хлопців та насмішливі погляди в бік дівчини з переляканими очима змусили Галину покинути клуб уже на початку розваги.

— Ходімо звідси, — попросила вона Олесю.

— Та ти що?! Усе тільки починається! Весело ж як!

— Мені тут некомфортно, — зізналася дівчина.

— То випий келих вина! — запропонувала подружка.

Олеся зробила ковток напою — ніби непогано, але випити келих так і не змогла.

— Я хочу піти додому, — повторила Галинка.

— Не дуркуй! Глянь, як на тебе он той красунчик дивиться!

Юнак підійшов до Галинки, узяв її за руку, від чого вона зашарілася й потупила погляд.

— Потанцюємо?

Він різким рухом притягнув дівчину до себе, обхопив за талію.

— Ми... Ми ще не познайомилися, — розгублено шепнула вона.

— Ще встигнемо, — посміхнувся хлопець, — а зараз ходімо розважимося!

Його рука опустилася нижче, ковзнула по її сідницях. Галинка спалахнула як свічка, відштовхнула хлопця від себе. Від несподіванки він опустив руки, на мить завмер, дурнувато кліпаючи очима.

— Ти що?! Біла ворона чи дурна на всю голову? — промовив він.

— Я пішла! — кинула Галя на ходу подружці.

Вона вискочила надвір з палаючим обличчям, побігла до найближчого таксі.

З того часу Галинка зареклася ходити до нічних клубів...

— Знову вдома сидітимеш? — запитала бабуся. — А надворі літечко! Золота пора!

— Я хочу дочитати книжку, — відповіла дівчина.

— Так у дівках і засидишся, — зітхнула жінка.

— У кожного своя доля, — відповіла Галинка, знову поринувши у світ книжкових героїв.

Бабуся підвелася, пішла вимкнути пральну машинку, яка вже озвалася піліканням. Галинка відклала книжку вбік і мовила:

— Я сама розвішу білизну!

— Та читай уже свої романи, — незле промовила жінка, — сама впораюся!

Жінка взяла миску з випраною білизною, пішла на балкон.

— Галинко, а йди-но сюди! — покликала звідти дівчину.

Галя підійшла до бабусі.

— Що таке? — спитала.

Жінка приклала палець до вуст.

— Тихенько! — промовила стишеним голосом. — Подивись, хто там у нас оселився! — вказала пальцем на стілець, який стояв на балконі ліворуч.

Галинка пригнулась і побачила пташине гніздо, а в ньому — голубка.

— Це ж треба! — промовила тихо дівчина. — Ми підгодовували голубів, а вони вирішили збудувати тут свій дім. І коли тільки встигли?!

— Сама не знаю, — здивовано промовила жінка. — А я все думаю, чому парочка так часто сидить на бильцях? А вони тут діточок висиджують!

— Що ж нам робити?

— Доведеться білизну розвісити у ванній кімнаті, щоб не потурбувати голубку, — відповіла жінка.

Вони разом розвісили білизну, і бабуся сказала:

— Це дуже добре, що птахи обрали саме наш балкон. Гарна прикмета!

— Яка?

— Вони спарувалися, створили родину, чекають на діточок саме на нашому балконі, тож і ти, Галинко, незабаром знайдеш свою половинку.

— Не сміши мене, бабуся! — хмикнула дівчина. — У наш час віриш у прикмети?

— У прикмети, можливо, і ні, а в хороший знак — так! — відповіла жінка, хитро примруживши очі.

З того дня турбот у бабусі та онуки додалося. Пара голубків мінялися місцями в гніздечку: то один голуб сидить, то інший. Якось Галинка підгледіла, що в гнізді є два яєчка. Вона вже не могла втерпіти, коли ж побачить пташенят, які мали з'явитися на світ за кілька тижнів. Щоранку дівчина обережно насипала корм на балкон, ставила у місці свіжу водичку.

Одного вечора Галинка, повертаючись з роботи, затрималася біля будинку. Вона задивилася на голуба-тата, який прогулювався по бильцях балкона. Дівчина не почула, як до неї підійшов юнак, став позаду.

— Голуби? — почула вона голос незнайомця й повернула голову.

Перед нею був юнак приємної зовнішності з добрими очима.

— Так, — відповіла вона. — Вони в нас на балконі гніздо зробили, висиджують яйця.

— Справді?! — здивувався юнак. — Ви не повірите, але в мене на балконі минулого тижня вже вилупилися голуб'ята!

— Які вони? Я не можу вже дочекатися!

— Вони кумедні й не дуже гарні! — всміхнувся він. — Такі незграби! Якщо маєте бажання, то можемо сходити до мене, я вам їх покажу, — запропонував він.

— Ми... Я вас не знаю.

— Мене звати Тарас, а вас? — запитав він і засміявся. — Я вже віршувати почав!

— Я — Галина.

— Тепер ми знайомі й можемо піти до мене подивитися на пташенят!

— Гарзд, — погодилася дівчина. — Лише зачекайте, я маю бабусі сказати, що повернулася з роботи.

Галинка бігла сходами вгору й дивувалася сама собі. «Як я могла згодитися ось так одразу піти з незнайомою людиною до неї додому?» — думала вона.

Але хлопець у неї одразу викликав довіру. Галина не могла зрозуміти, чому так, але серце підказувало, що йому можна довіряти.

— Бабусю! — крикнула вона з порога. — Я вже вдома, але знову йду, — і все розказала.

Жінка, побачивши, як світяться оченята онуки, не стала її відмовляти. Галинка пішла до Тараса, котрий жив неподалік, і він її підвів до балкону. Почувши людей, голуб'ята не злякалися, навпаки, висунули свої голівки, почали пиццати.

— Які вони кумедні! — усміхнулась Галинка. — Ніби непричесані, розпатлані!

— Ще й незграбні, — додав Тарас. — Незабаром уберуться в пір'ячко і почнуть літати.

Відтоді Галинка почала щодня зустрічатися з Тарасом. Вони разом спостерігали за голубами в дівчини, потім ішли до Тараса. Бабуся лише мовчки спостерігала за молоддю і задоволено всміхалася. Вона бачила, як у них багато спільних інтересів, як Галинці цікаво з хлопцем і яким захопленим поглядом Тарас дивиться на дівчину.

Коли Галинка побачила пташенят, що вилупилися з яєць на балконі, неймовірно зраділа. Вона одразу зателефонувала юнакові та сповістила радісну новину.

— Я зараз буду! — одразу сказав Тарас.

Вони раділи мов діти, коли голуби мінялися місцями у гніздечку і їм вдалося побачити пташенят. Ті були мокрі, незграбні, розпластані в гнізді.

— Нічого, незабаром відбудеться дивовижне перетворення гидких каченят, — сказав Тарас, тихенько відійшовши від балкону.

Він запропонував Галинці піти подивитися, як там його підопічні.

— Вони все ще худенькі, довгошиї, але вже у пір'ячку і гуляють балконом, як у себе вдома, — розповідав юнак дорогою. — Учора навіть сиділи вже на бильцях, тож незабаром почнуть літати.

— Як ти гадаєш, їм страшно вперше злетіти? — запитала дівчина, зупинившись біля Тарасового будинку.

— Починати щось нове завжди важко, — сказав він, підвівши голову вгору. — Тим паче — літати, — додав після паузи.

— Але це ж так гарно! Помах крил — і ти летиш!

— Ну, для початку потрібно тренувати крила, щоб зміцніли.

Вони дивилися на балкон, де поруч з дорослими голубами сиділи на перилі двоє молодих. Птахи тупцювали на місці й поглядали вниз. Один із молоденьких голубів, набравшись сміливості, змахнув крильцями і полетів донизу. Галинка зойкнула і примружилась. Тарас

узяв її за плечі, пригорнув до себе. Коли дівчина розплющила очі, на землю вже сіло й друге голуб'я, а біля них походжали, воркуючи, їхні батьки.

— Вони полетіли! — радісно скрикнула Галинка.

— Так! — сказав юнак і припав до її вуст губами.

Той цілунок був солодким, як мед, як саме літо, що пахло різнотрав'ям, запашними яблуками та... коханням.

«Бабуся, як завжди, мала рацію, — подумала Галинка. — Голубки принесли щастя».

2019 р.

Він, вона і вино

ВОНА. Не можу й не хочу бачити свого чоловіка в такому стані. Коли він п'яний, стає все агресивнішим. Боюсь агресії з дитинства, з того часу, як батько на моїх очах у такому ж стані бив матір. Гріх так думати, але ми зітхнули з полегшенням, коли батько потрапив за ґрати і за місяць там помер. Усе життя я намагаюсь уникати нетверезих компаній, обходжу десятою дорогою п'яничку, що спить на вулиці, і боюся заходити не лише в ресторан, а й у відділ горілчаних виробів. Мій патологічний страх завадив народити дитину від першого чоловіка, та й у другому шлюбі. Страшно навіть подумати, що моя дитина теж заглядатиме в чарку. Щоправда, перший чоловік був справжнім алкоголіком. Як я не уникала долі своєї матері, втекти не вдалося. Він багато пив і всю свою нікчемність у житті виливав на мене за допомогою кулаків. Три роки я вірила в те, що люди можуть змінюватися, доки не зрозуміла, як помилялася. Можливо, я б і надалі вірила в чудесні перетворення, якби кілька його ударів не вклали мене надовго на лікарняне ліжко. Струс мозку, мікроінсульт, довічна гіпертонія і рік самотності, доки не зустріла Романа. Справжній інтелігент, начальник цеху великого підприємства, він умів вести за собою не лише підлеглих, а й мене. Після півроку наших зустрічей мені вже хотілося чути його гарні слова не лише на побаченнях, а

щодня — вранці, вдень і ввечері. Жіноче серце має властивість відроджуватися заново, тому я погодилася на його пропозицію одружитися. Уперше відчувала себе щасливою. Я була потрібна йому, а він — мені. Проте зла доля мене не полишила. За кілька місяців Роман уперше прийшов додому п'яний. Навіть не знаю, як і чому сталося так, що незабаром він почав пити кожного вихідного дня. Я зненавиділа свята, бо за чотири роки спільного життя забула, що то таке. Напевно, мені було потрібно піти від нього одразу ж, але є одне важливе «але». Я кохаю його до безтями, коли він тверезий. Ми ніколи не сваримося і завжди разом, бо навіть кілька годин розлуки для нас стають тортурами. Я ненавиджу його п'яного, навіть тоді, коли він трохи напідпитку. Чи можуть співіснувати такі протилежні почуття? Виявляється, так. Навіть не пам'ятаю, коли востаннє сама куштувала хоча б вино — спротивився запах спиртного. Але в житті людини бувають переломні моменти, коли, наприклад, можна за мить зненавидіти того, кого кохала багато років. Не знаю, що зі мною сталося, але одного разу до нестями захотіла хорошого червоного домашнього вина. Це сталося тоді, коли вперше потрапила на Закарпаття у справах та відвідала ярмарок. Проходячи повз ряди діжечок із домашніми винами, я відчула не огидний запах спиртного, а п'яний солодкий запах, в якому був духмяний букет смородини, вишні, малини, якихось квітів, меду і квітучих Карпат. Не вагаючись, вибрала смородинове вино. Була здивована своєму незвичному бажанню і сміливості, бо змогла так легко пройти крізь кам'яну стіну, яка стільки років стояла між мною і спиртними напоями. Мені люб'язно дали скуштувати темний напій, і я без вагань, навіть із задоволенням, зробила кілька ковтків. Повертаючись додому, уявляла, як буду пити божественний напій вечорами, маленькими ковточками, насолоджуючись не лише витонченим смаком, а й запахом літа. Поруч із моєю пляшкою у валізі була інша — домашній медовий трунок, подарунок Романові.

ВІН. Леська пішла з дому, бо образилася на мене. До цього часу вона ніколи не покидала мене, навіть коли я напивався до свинячого писку. Нехай іде! Завтра повернеться, я попрошу вибачення, і все буде добре. Досить! Післязавтра мені на роботу, і я повинен бути у формі, тому п'ю сьогодні востаннє. Так, я накричав на неї, бо справді гадав, що

вона забрала мій телефон. Я свиня, бо не повірив їй і викликав поліцію, зробивши заяву про те, що моя дружина вкрала у мене телефон, але ж потім я його знайшов і забрав заяву. Чого тоді ображатися? Я ж не такий ідіот, як її перший чоловік, який піднімав на неї руку? Я її жодного разу навіть пальцем не зачепив. Так, накричав, але можна мене зрозуміти? У мене теж нерви, і я маю право у свої вихідні розслабитися. Лесьці це не подобається, але ж нема людей без вад. Крутнула хвостом і пішла, напевне, до подружки Ольги. Нехай там сидять, перемивають мені кісточки, а я хочу ще трохи випити, заспокоїтись і заснути. Чорт! І чому пляшка завжди порожніє саме тоді, коли зростає нервово напруження?! Але є пляшка вина, яку Леська привезла із Закарпаття. Від нього користі, як із цапа молока, тільки в роті посмердить, але я його вип'ю на зло їй, щоб не втікала з дому.

ВОНА. Моя пляшка була порожня! Як він міг?! Роман добре знав про моє минуле життя, знав, що я стільки років не могла змусити себе зробити навіть ковток шампанського на Новий рік, а моє вино... Я не плакала тоді, коли повернулася додому і дізналася, що він десь загубив сп'яну всю зарплатню, не плакала, коли бігав навколо мене як навіжений, звинувачуючи у крадіжці свого дешевого телефона. Не плакала навіть тоді, коли він викликав міліцію, ніби я якась злодійка, — але не стрималася, коли побачила порожню пляшку з-під духмяного вина, яке ще не встигла скуштувати.

ВІН. Таку істеріку влаштувати через якусь нещасну пляшку вина! Я попросив пробачення за свою нестриманість, бо дійсно кохаю Леську. Пропонував піти й купити будь-яке вино на її вибір, але вона відмовилася. Хоче таке, як було? Я дістану його, якщо це так принципово. Так, я наробив дурниць, але то все сп'яну. Мало що може втнути чоловік у такому стані? Невже не можна мене зрозуміти? І чи варта та пляшка, щоб так плакати?

ВОНА. Роман пообіцяв дістати мені пляшку хорошого закарпатського вина. Навіщо? Я здобула перемогу над своїми страхами, а він цього не зрозумів. Він добре знає, що ефірні масла доброго вина можуть знизити мій кров'яний тиск. Сам пропонував не раз пити потроху на ніч, щоб позбутися безсоння і зменшити кількість снодійних пігулок. Він знав, що червоне вино має здатність захистити мозок від

пошкоджень після інсульту. Роман знає, що ресвератрол, який є у складі вина, знижує ризик утворення тромбів і холестеринових бляшок. Він знав, що моя мати — і не тільки вона, а й деякі близькі родичі — померла від крововиливу у мозок, тож мої хвороби спадкові. І все це не завадило йому прикласти до моєї єдиної пляшки вина. Я збираю свої речі, щоб піти від нього назавжди. Звичайно ж, одна пляшка вина не може позбавити мене від усіх хвороб і не стане панацеєю, але ж вона могла подовжити відведене мені життя бодай ще на кілька днів. Людина, яку я кохаю понад усе, свідомо вкрала у мене ті дні.

ВІН. Нарешті! Я дістав вино для Леськи, хоча й добряче довелося переплатити провідникові з ужгородського потяга. Мені для неї нічого не шкода, але не потрібно їй робити трагедію через ту випиту пляшку вина. Прибігаю додому в гарному настрої, а її речей немає. На столі записка — вона пішла від мене назавжди. Як так можна? Я ж усе робив для неї! Хіба я не дбав про неї? Якщо і пив, то за свої гроші — з дому, як її колишній, нічого не виносив. Образилася через вино. Навіть смішно. Написала, що сама подасть на розлучення. Цікаво, як вона пояснить причину розлучення? Вкаже, що я випив її пляшку дешевого червоного вина? Ох, Лесько! Ще пошкодуєш, що так вчинила. Я ж тебе, дурна, так кохаю! Справді, жіноча логіка ніколи не буде зрозуміла чоловікам.

ВОНА. Не знаю, як поясню подрузі причину свого розлучення. Навіть вона не зрозуміє, тим паче суддя. Як пояснити, що одна пляшка духмяного смородинового вина може змінити раз і назавжди життя людини? Сумніваюсь, що справжню причину зрозуміє Роман. Байдуже! Я йду від нього, поки кохаю, щоб потім не зненавидіти. Головне — вчасно піти.

2015 р.

Запізніле зізнання

Напевно, в житті кожної людини бувають моменти, коли душа наповнюється по самі вінця емоціями і почуттями. Їх стає так багато, що не залишається навіть маленького вільного закутка в глибині. І тоді виникає непереборне бажання виплеснути їх назовні, звільнивши місце для нових почуттів. Зараз такий стан у мене. Скільки ж часу я мовчала! Придушувала в собі почуття власника, не давала злості вирватися назовні і зруйнувати наш з тобою, Максе, примарний світ щасливої сім'ї. Сьогодні вранці я зрозуміла: все, що нагромадилося за останній рік, не може далі вміщуватися в моїй, такій ніжній і чуттєвій душі. Максе, я повинна тобі в усьому зізнатися, полегшити своє зболене, змучене життя, щоб іти далі. Настав час тобі дізнатися правду.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ